

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosvetu“

Ljubljana,
8 septembra 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 36

»Pročišćavajmo situaciju«

Uvodnik brata Jadranskog u poslednjem broju »Sokolskog glasnika« morao je duboko impresionirati svakog onog sokolskog radnika, koji situaciju, u kojoj se danas naš Sokolstvo nalazi, gleda onako, kakva ona uistinu i jeste. Tačnost opservacija, duboko psihološko poznavanje našeg sokolskog miljea i ljudi, iskrenost pišeća i sve ostalo, što može zapaziti samo onaj, koji je sve to ne samo preživeo i viđeo, nego ga se sve te pojave i teško doimaju, najboljim je svedokom, da celokupno naše Sokolstvo preživljava prilično teško i ozbiljno časove.

Nema tu ni trukna pesimizma. Sve je to gola stvarnost, ublažena još time, što je brat izbegao konkretnie i drastične primere, nego je ono što je htio da kaže, rekao u lepoj i učitivoj formi. Učinio je tako, kako je došlo vreme, da se stvarnosti pogledi otvoreno u oči i da se istina radi istine otvoreno rekne, makar ona za mnogog bila i najgoriča pilula. Još uvek tvrdim, da je ono što čini srž Sokolstva zdravo, samo se svrhova oseća ona težina, koja teško pritiše celokupnu sokolsku situaciju.

Brat je zaboravio pomenuti još jednu veoma ozbiljnu i važnu pojavu, a to je mnogobrojno napuštanje sokolskih redova od strane ljudi, koji su uzimali vidnog i aktivnog učešća u sokolskom životu i radu.

Razgovarao sam s nekolicinom te braće, na kojima se očevidno primećuje, da im rastanak sa Sokolstvom nije bio lak, jer za iskrenog i fanatičkog pobornika Sokolstva postaje sokolski rad sastavnim delom njegovog svakidanje života, njegovih misli i osećanja. Nasilno otrgnut od toga rada, on se teško vraća natrag, jer mu čast i ponos ne dozvoljava da doživljuje novu razočaranja i ponizavanja.

Ako potanko analizirate razloge radi kojih su ta braća napustila sokolske redove, uverićeće se, da to nije bila borba o vodeće mesta, da lični motivi, a najmanje egistički, nisu imali nikakve uloge pri tome, nego su ta braća otišla razočarana, jer su bila vredna u svojim sokolskim osećajima ili su naprsto bila »likvidirana«.

Njihovi protivnici, ili blaže oni koji odlučuju o sudbinu tih sitnih radnika, ne napuštaju lako vodeće mesta dok za njih postoji ma i najmanji izvor ličnih koristi. Šta više, oni to rade s izvesnom dozom cinizma i svesni su da to znade i sredina u kojoj oni razorno deluju, ali su svesni i toga, da ta sredina nema moći da stane na put tome i takvom radu. Otuda proistiće ona neiskrenost, koju u Sokolstvu srećete na svakom koraku.

Evo jednog primera: U vodstvu nekog društva postoje, recimo, razmnožalačna lična ili principijelna između nekolicine braće. Uprava se podešila na dve frakcije. Nastaje ogovaranje, predbacivanje, naprosto miniranje celog vodećeg aparata. To se oseća odmah u radu koji najprije hramlje, zatim vegetira i polako zamire. Onaj, radi kojega se sve te stvari dešavaju, svestan je svoje odgovornosti, ali je istrajan; on ne popušta, drži se do kraja. Tome pogoduje i sredina, jer kad je pitanje njegove ponovne kandidacije, svi su za njega. Nije prošlo ni pola časa posle toga, svi oni koji su ranije bili protiv njega opet započinju ogovaranja i nastoje, da se ma ko, ko ima najslabija ledja, eksponira i istupi, samo da se oni ne bi zamerili. Pustiće ga da nastrada, smejaće mu se cinički i napustiće ga ako ne uspe. To je naš sokolski moral bez otvorenosti i iskrenosti koja je potrebna sad više nego ikad.

Tako su naše uprave neka vrsta »perpetuum mobile«, koje daje one t. zv. radnike s »dugim tradicijama sokolskim i nacionalnim«, kako to zgodno je veli brat Jadranski.

Ima još jedna veoma važna primedba, koju je brat spomenuo, a to je inkopabilnost zvanja, kojega pojedinci na vodećim sokolskim mestima uzimaju u društvo s položajem u sokolskom vodstvu.

To je jedna veoma teška i delikatna stvar i pravi kriterij se za to ne može naći. Mogla bi se kao polazna tačka da uzme ovo: Kad neko hoće da zauze mesto u upravi društva ili župe, morao bi da ima bar obe osobine i olike: organizatorska sposobnost, zatim, da je kao aktivan sokolski radnik prošao izvesne faze u

sokolskom životu i radu, postao oproban sokolski radnik, koji se odlikuje s poznanjem Sokolstva u idejnou i tehničkom pogledu (ne mora biti stručno lice), da je aktivan, moralan, trezven i pošten, a što je najvažnije, da mu je prošlost u svakom pogledu neokljana i čista. Položaj koji u životu zauzima ne može biti jamec, da u toku rada egistički momenti ne bi mogli doći do izražaja, ali za to može da bude jamec čovek, koji se takve dužnosti prima, jer upravo taj moment sebičjaštva čini, da se u upravama društava i župa stvaraju nezadovoljstva, koja se manifestuju na razne načine. Prirodno je to u dobu raznih socijalnih perturbacija i izjednačenja. Kratko, lice na vodećem mestu mora da radi i živi samo za ideju i ni zašto drugo.

To bi bili oni najidealniji vode, a ako koji i ne bi imao poneku od načinalnih osobina, a bilo bi izgleda da bi je mogao postići, ne bi smetalo da zauzme vodeće mesto. Razume se, da su to isključeni nemogući temperamenti, suviše nervozni i nemirni duhovi, koji ne bi mogla sredina u kojoj deluju uravnotežiti. Na zadnjem mestu moglo bi se da gleda na položaj, koji pojedinačno zauzima u javnom životu, a važna je stvar starost pojedinca, jer suviše mladi ljudi i pored najbolje sposobnosti u nedostatku životnog iskustva načine neoppravljive pogreške. Ima tu još osobina na koje valja paziti, a to su savršenost, nepristranost, zdravlje i t. d., ali su to sve komponente, koje se zapostavljaju kao manje važne.

Osvrnuo sam se opširnije na ovu stvar, jer sve ono što je nezdravo i nevaljano u našem Sokolstvu pripisujem samu vodstvu i ono je jedino koje ima da snosi odgovornost za neuspeli i nazadak. Svako ko zauzme položaj u vodstvu neke sokolske jedinice moći će i sam primeti, da li je njegov rad ima ili nema uspeha, da li je voljen ili nije, pa ako primeti da jedno od to dvoje nije u onoj potreboj meri, on, ako je Soko, dužan je, ne čekajući da ga oteraju, da ode sa svoga mesta. Time će možda izgubiti izvesne lične koristi, ako je za njima težio, ali će mu ugled koliko toliko biti očuvan. Ako ga oteraju, izgubio je i jedno i drugo. To naglašujem upravo radi primera kojega sam unapred naveo o neiskrenosti, jer će upravo onaj za kojega on misli da mu je pristaša i da se s njim slaže, raditi mu za ledima o glavi.

Jedno pitanje je, dakle, vodstvo, a drugo, kako se ima shvatati sokolski demokratizam. Mi to na koncu svu dobro znamo, pa kad bi hteli da to najvulgarnije predočimo protumačili bi to ovako: Svaki pripadnik bez obzira da li je stariji ili mladi treba da se pozdravlja pri susretu sa »Zdravo«. To opet radi toga, što se mladi često ustručavaju da reknu »Zdravo«, bojeći se da im braća iz t. zv. »viših staleža i položaja«, neće uposte odzdraviti ili će im odgovoriti ono famozno: »Klanjam se«, »Sluga pokoran« i t. d. To na ulici. U sokolani svu jednaki, radnici manuelni i fakultetni, trgovci i kalfa, profesor i dok, inžinjer i njegov štajfer. Sokolska zabava: opet se ne vidi razlika u zvanju i položajima, svi koji su čestiti i pošteni nalaze se u radu i na zabavi zajedno, tako i na izletu, na letovanju, na javnim časovima i t. d. Najzahvalnije se očituje sokolski demokratizam upravo danas u uzajamnoj pomoći u slučaju nezaposlenosti, bede i nevolje. To je medutim samo iluzija. Taj demokratizam ne samo da ne dolazi uopšte do izražaja, nego je potpuno izguran, potpuno napako shvaćen. Radi toga se dešava, da pojedinci govore braći: »Kad si sa mnom u sokolani, onda mi možeš reći tvoje, inače »više. Taj momenat se naročito oseća u tvorničkim centrima, najizrazitije u privatnim, gde su pojedinci ovisevi radi svoga zvanja i gde Sokolstvo često služi samo zato, da bi se na neki način manifestovala »državotvornost« lica ili preduzeća, naročito ako je u stranim rukama. Nema u takvim centrima sokolskog duha ni života, jer su ljudi strogo podjeljeni na kaste, koje su izgubile od svoga »ugleda«, ako im se desi ta neprijatnost da s nekim »nižim«, makar on bio vredan i pošten, samo sednu za jedan stol.

Ta gradacija vrednosti čovekove prema položaju koji on zauzima u društву učinila je da pri izboru vodstva

nisu ni uzimani oni momenti u obzir, koji su potrebni da bi se zagarantovao uspešan rad, a koje napred naveden. Ovisnost mnogih, izvesna savremena psihoza, zgodno iskoriscavanje raspoloženja i psihologije gomile, doveo je na vodstvo društava i župa mnoge ljudi, radi kojih bi sokolski rad već davno zamri i utruuo, da ona kvintesencija sokolska, ona energija nije nepropadljiva i da se sama sobom ne održava.

Taj, dakle, momenat demokratizma jedna je od najvažnijih stvari u sokolskom životu, pogotovo jer veliku većinu aktivnog članstva u sokolskim redovima sačinjavaju braća i sestre, ali doći do izražaja, ali za to može da bude jamec čovek, koji se takve dužnosti prima, jer upravo taj moment sebičjaštva čini, da se u upravama društava i župa stvaraju nezadovoljstva, koja se manifestuju na razne načine. Prirodno je to u dobu raznih socijalnih perturbacija i izjednačenja. Kratko, lice na vodećem mestu mora da radi i živi samo za ideju i ni zašto drugo.

Sve je to pojačano još izvesnim privilegijama, koje je država dala Sokolstvu radi Sokolstva, a koje se iskorisćuju u mnogo slučajeva u pojedinačne ciljeve. Jedan od tih slučajeva su besplatne železničke karte. Moglo bi se ustvrditi, da one u najviše slučajeva služe lične svrhe. Pošto se tim kartama ne mogu da služe svi, razumljivo je, da nastaje nezadovoljstvo, kojemu je posledica ogovaranje i drugo.

Ko je svemu tome kriv? Mi i sami, jer mi biramo svoje vodstvo, mi sve te pojave gledamo, a ne popravljamo ih. Može biti, da je to i nemoguće, jer oni odvražni i iskreni pojedinci, koji su pokušali da otvoreno ukazuju na sve te nedacu, slomili su svoja kopija uzaludno se boreći sa sokolskim vretenjačama i dobili su »gebundene Marschroute«, kao što je to slučaj i s pisem ovih redaka. Neka je hvala bratu Jadranskom!

Ex.

Br. Vindišar nastupio je i tu kaznu, izdržavši je u celiji samici, jer mu se tako brojilo dva dana kazne za tri, te je otsedio u tamnicu umesto punih devet meseci samo šest. Kada je pak bio nadošao dan kada je br. Vindišar imao izlaz iz tamnice, pred njom su ga čekali brojni braća i prijatelji; ali uzalud, jer je br. Vindišar tamničar, neki Nemac, pustio naumice iz tamničkih uza na jedna druga vrata sudbene zgrade. Njegovi prijatelji saznavši za to predili su mu pred kućom srdačne ovacije.

Kada se je na slobodi kod kuće bio prilično zdravstveno oporavio, br. Vindišar, kao uman, marljiv i sposoban čovek, mislio je i na to da obezbedi svoju životnu egzistenciju. I to mu je pošlo sa rukom, otvorivši trgovinu manufakturne robe s jednim svojim drugom. Ali malo iza toga morao je ponovno u krevet, iz koga se više nije digao. Dne 25 aprila 1911 god. umro je tek u 25 godini svoga života.

Pok. br. Vindišar bio je oduševljen Soko, kakvog čovek može samo da poželi. Dok je bio zdrav bio je redovit vežbač, kao član Ljubljanskog Sokola. Nije bilo sleta na kome nije učestvovao sa svojom prvom vrtom. Bio je takoder i član prednjačkog zbora Ljubljanskog Sokola, a kao dobar tehničar vrlo dobro je poznavao i sokolsku literaturu. Tiršev nauk bio mu je svet i kao zvezda vodilja. Visoko je cenio češko Sokolstvo. Njegova soba bila je prava sokolska galerija, puna sokolskih izreka, diploma, koje je bio postigao na takmičenjima u Ljubljani, Zagrebu i Pragu, to raznih slika sokolskog i nacionalnog značaja, narodna trobojica i dr., a imao je i vrlo lepo uređenu i bogatu knjižnicu.

Istorijski dogodaji, koji su se bili odigrali u Ptiju u danima 12 i 13 septembra 1908 prilikom glavnog skupštine Cirilo Metodove družbe, izazvali su tada u svem slovenačkom delu našega naroda najveće ogorčenje radi sramotnih napadaja nekolicine ptujskih poturica i mase grških nemškutara, koji su doputovali u punim vozovima da bi ometali i izazivali nemire za vreme zborovanja i boravka učesnika zborova u Ptiju. Narod je bio duboko uvreden, što ti strani elementi na slovenačkom tlu ometaju zbor jedne tako važne kulturne institucije, kao što je Cirilo Metodova družba i da napadaju domaći svet. Najvećeg oduška svome ogorčenju dala je tada povodom ovih dogodaja u Ptiju Ljubljana, kao kolevka jugoslovenskog Sokolstva. To treba osobito naglasiti, jer je u ono doba sokolska idea najviše dobivala na terenu i pobedonosno se širila, te je na svojoj strani imala sav narod i vrlo velik broj pripadnika. Radi ovih dogodaja u Ptiju bivši starešina tadašnje Slovenske sokolske zvezde pok. br. dr. Ivan Oražen te općinski večnik i bivši potstarosta Sokolske župe Ljubljana br. dr. K. Triller sazvali su 18. septembra pomenute godine protestni zbor u Mestnom domu protiv tih sramotnih napadaja na naš narod u Ptiju, davši tako pobudu svoj narodnoj i sokolskoj Ljubljani da dostojno odgovori na taj nečuveni izaziv i napad. Sokolski ponos nije dozvoljavao da bi se s našim narodom na vlastitom njegovom tlu tako postupalo kao što je to bio slučaj u Ptiju prilikom pomenutog zbraja Cirilo Metodove družbe. Zato je na ovom zboru u Ljubljani došlo do silnih demonstracija, koje su potrajale više dana, ali ipak za vreme kojih životi ljubljanskih Nemaca uopće nikako nisu bili izvragnuti opasnosti, kao što je to naprotiv bio slučaj s našim narodom u Ptiju, gde je tada bilo ranjeno nebrojeno naših ljudi. Ljubljanske demonstracije kao odgovor na ptujske dogodaje bile su dostojne i niko od Nemaca nije bio stvarno tvorno napadnut, nikome nije bila pala ni vlas u glave. Kako rekosmo, Sokolstvo je dakle bilo ono, koje je da lo pobude i potstrelka da se protestuje i odgovori na dogodaje u Ptiju, te da se sav narod digne na obranu svoje časti, svoga imena i svoje zemlje.

Medu glavnim organizatorima ovih ljubljanskih demonstracija bio je pok. br. Arnošt Vindišar. On je smatrao potrebnim da se kao odgovor na ptujske demonstracije otbrane u Ljubljani svi nemški napis, nadalje, da se stane na kraj »svapčenju po ljubljanskim ulicama te da se posvuda strogo provodi geslo: Svoj k svome! I u tom pravcu su i protekle ljubljanske demonstracije, u kojima je učestvovan i br. Vindišar. Medutim par dana kasnije bio je br. Vindišar uhapsen i strpan u ljubljansku tamnicu, odležavši u istražnom zatvoru 34 dana, a presudom pak suda bio je radi toga osuden na 6 meseci teške tamnici s postom. Istražni zatvor i postupak u tamnici narušio je zdravje br. Vindišara tako, da su se na njemu bili pokazali znaci opasne bolesti, pa stoga razloga i nije morao da odmah nastupi svoju šestmesecnu kaznu, jer ga je sud uz kaucijsku bilo pušto za neko vreme na slobodu. Br. Vin-

kaznu nastupiti odmah, ali je na molbe svoje majke, koja se je nadala da će prilikom šestdesetodnevne vladavine austrijskog cara ljubljanski demonstranti biti pomilovani te da će i njeno sinu biti kaznena ili barem srušena, od te svoje namere bio odrastao. Br. Vindišar naprotiv bio je posveveren, da s pomilovanjem neće ništa biti, pa je i ponosno isticao da uopće i ne reflekira na milost za svoju osobu. I tako je za ljubav svoje majke nastupio kaznu tek 3 maja 1909.

Silno potresljiv je bio njegov opštaj od majke i prijatelja. »S Bogom zlatna mamica, ja idem, a za 8 meseci opet ćemo se videti!« — bile su njegove reči, našto je otisao sa svojim prijateljima, da se pre odlaska u tamnicu slika. »Vidite, draga braćo, sada idem, a ne znam, da li će se uopće kada vratiti!« — govorio je svojim prijateljima, koji su ga pratili do vratila sudbene zgrade, a kad su tamo stigli rekao je opet: »Znate, braćo, skoro mi je nemoguće da bi išao prema vratima kaznionice laganim koracima, trebaće to učiniti u naletu.« Zagrio je zatim prijatelje i bratski se s njima izlubio, a onda se okrenuo nestavši za vratima tamničkih zidina.

Protiv odmerene druge dvomesecne kazne br. Vindišara državni odvetnik je medutim bio uložio priziv, jer je kazna preniska. I kad je br. Vindišar odszedeo prvu, šestmesecnu kaznu, ponovno je otisao u Dubrovnik da bi popravio svoje zdravje. Kroz to vreme pak u Beču su mu drugi njegovu kaznu od dva meseca povisili na tri. To je bilo dakle pomilovanje!

Dne 17. septembra o. g., kada će se u Ljubljani komemorirati septembarske žrtve iz 1908 god. i kada će se osveziti uspomena na krv, koja je tada bila prolivena i koja je pripomogla širenju i jačanju jugoslovenske ideje u slovenačkom delu našega naroda, postavice se na ljubljanskom groblju sv. Križa, na grobu septembarskih žrtava, zajednički spomenik po austrijskim vlastima strelnjanoj braći Adamiću i Lunderu te br. Arnoštu V

JLOVENSKO SOKOLSTVO SOKOLSKI

SOKOLSKI GLASNIK

God. IV — br. 35

Iz Jugoslovenskog sokolskog saveza u Americi

Svojedobno smo izvestili da su naši zemljaci u Americi osnovali Jugoslovenski sokolski savez sa sedištem u Čikagu, gde je zapravo najjače sokolsko žarište. Novi Savez odmah je proglašio glasilo Jugoslovenskog sokolskog društva u St. Luisu za svoje službeno glasilo. Savezni list izlazi za sada jedanput mesečno, a u svom prvom broju objavio je sastav starešinstva Saveza, koje je izabrano na tri godine. Starošina Saveza je br. Vinko Slamar Čikaga, a zamenici saveznog starošine su: br. Ivan Colić iz Sakramenta u Kaliforniji i br. Petar Nikolić-Kumanovac iz Detroja u Mičigenu. Funkciju savezne tajnika vrši br. Franjo Zornjak, blagajničku br. Franjo Novosel, arhivsku br. Josip Mlakar, a na čelu saveznog prosvetnog odbora je br. Ivan Batistić s članovima br. Slavkom Nemecom i Petrom Vlašićem. Načelnik Saveza je br. J. N. Baždarić iz Čikaga, a njegovi zamenici su: br. Geo Slavić iz San Franciska i Vladimir Dobrac iz St. Luisa. Nadzorni odbor sačinjavaju: kao predsednik br. Kalabić i članovi: br. Paul Kršulj i br. Martin Marakić.

Takmičenja Jugoslovenske sokolske župe u Čikagu

Jugoslovenska sokolska župa u Čikagu priredila je 4 avgusta o. g. župska takmičenja, koja su za članove obuhvatila vežbe na preči, ručama, kenu, karikama, zatim skokove u vis i u dalj, bacanje kugle te trčanje i proste vežbe. Ovim članskim takmičenjima učestvovalo je 30 takmičara iz društava župe, što možemo smatrati lepim uspehom. Prvenstvo u takmičenju odneo je br. Miljenko Nikolić iz društva Detroja, postigavši 83,50 tačaka. Na drugom mestu je br. Vladimir Lukežić iz St. Luisa, a na trećem mestu je br. Silvester Lukežić, takoder iz St. Luisa. Članice pak takmičile su na ručama, karikama, kenu, zatim u skoku u vis i u dalj, u bacanju kugle, trčanju i prostim vežbama. Prvo mesto postigla je s. Ana Švaglić iz St. Luisa, drugo Julijana Budrović i treće Katarina Spoljar iz Čikaga.

Koliko je naraštaja vežbalo na pojedinim sletovima

U poslednjem broju našega lista izvestili smo, da Češkoslovačko Sokolstvo slavi ove godine 50-godišnjicu ustanovljenja sokolskog naraštaja. Ti me u vezi vredno će biti spomenuti, koliko je naraštaj učestvovao na pojedinim svesokolskim sletovima do danas.

Ustanovljenje naraštaja pada u prvo doba iz prvog svesokolskog sleta u Pragu, koji je vodio još Tirš. Drugi slet održan je tek god. 1891, dokle 8 godina nakon ustanovljenja naraštajskih odeljenja. Ipač tada još naraštaj nije nastupio, iako je u to doba po sokolskim društima već vežbalo 2852 naraštaja. Jakost naraštaja, koji je vežbao u praškim društima, pokazao je tek treći svesokolski slet god. 1895. priredivači sleta naime tada se još nisu usudivali da pozovu i naraštaj iz ostalih krajeva. Na tom sletu vežbalo je preko 700 praških naraštajaca u članskom telovežbačkom odelu, ali bez kapice. Na četvrtom sletu, održanom god. 1901,

nastupilo je već 1800 naraštajaca, opet samo iz Praga, iako tada je statistike iskazuju, da je po svim društima ČOS ukupno bilo već 6907 naraštaja. God. 1905 počeо je u Pragu da izlazi naraštajski list »Sokolske besedy«, koji izlazi i još danas. Ovaj list u početku izdavao je br. R. V. Novak o svome trošku i tek kasnije preuzela ga je ČOS kao svoj list. Takoder i na petom svesokolskom sletu, održanom u Pragu 1907, još uvek priredivači sleta nisu se usudivali da na slet pozovu sav češki naraštaj, koga je tada bilo 8465. O ženskom naraštaju u ono doba još nije bilo ni govor. Ipak je Sokolsko društvo Mjelnik god. 1910 pokušalo da ustanovi odeljenje naraštaja, a što mu je i uspelo, i nato je ČOS propisala svim društima gajenje telovežbe i za ženski naraštaj. Već sledeće godine 1911 pokazuje statistika ČOS pored 12154 naraštajaca takoder i 1423 naraštajke. Na poslednjem svesokolskom sletu pred rat 1912 god. u Pragu nastupilo je praških naraštajaca u ukupnom broju njih 1065. Za vreme rata, u godinama 1914—1918, po mnogim sokolskim društima naraštaj je i dalje vežbao pod vodstvom samih starošina ili starijih prednjaka, jer su se svi mlađi nalazili pod puškom.

Silan napredak češkoslovačkog naraštaja opaža se i u rata. Već tri godine posle prevrata, na sedmom svesokolskom sletu, bilo je moguće da se predviđe posebni naraštajski pretnjaci dan, kada je nastupilo u prostim vežbama 10.112 naraštajka i 9.950 naraštajaca, a na osmom sletu god. 1926 vežbalo je 13.888 naraštajka i 14.076 naraštajaca. Najveći broj, koji pokazuje statistika ČOS u pogledu naraštaja, bio je postignut 1928 god., kada je češkoslovačko Sokolstvo imalo 41.250 naraštajka i 44.248 naraštajaca; ukupno dakle 85.498 pripadnika naraštaja, našto je ovaj broj počeo iza tog pomalo da opada i to poglavito radi posledica rata, a i iz drugih razloga, tako da je god. 1931 vežbalo u Sokolu samo 32.120 naraštajka i 35.030 naraštajaca. Poslednjih godina u tom pogledu krenulo je potpuno na bolje, te je koncem god. 1932 u 2619 češkoslovačkih društava vežbalo 37.554 naraštajaca, a u 2560 društava 34.944 naraštajke; ukupno dakle 72.498 pripadnika naraštaja, t. j. omladine od 14—18 god. Na devetom svesokolskom sletu pak nastupilo je na naraštajskom danu 14.008 naraštajaca i 13.975 naraštajke, koji su pokazali vrlo velike uspehe svog uzgoja po sokolskim društavima.

Zašto biti malodušan — zašto zdjati? Još i danas možete sa neznačnim rizikom dobiti stotine čak i ravan milijun dinara, ako posvetite pažnju našem današnjem prilogu. Malodušnost i beznadnost neka ostanu po strani, te se poslužite narudžbenicom, kojom je taj prilog providen! Ona stara »Bez sreće — nema zgoditka« danas je više na mestu no ikada. Kod današnjih teških prilika nije moguće drugim načinom, uz tako neznan rizik i u tako kratkom razmaku vremena, polučiti takove uspehe, koje Vam pruža sreća državne razredne lutrije. Osim toga povišen je kog ovog kola broj velikih zgoditaka sa 10 glavnih dobitaka, pa je prema tome znatno povišena i mogućnost, da postignete jedan od tih velikih pogodaka.

Nato se povela rasprava o dogodijenim priredbama pokrajinskih sletova u Sarajevu i Zagrebu. Brat Gangl ukratko prikazuje značenje i važnost sarajevskog i zagrebačkog sleta. Mišljenje je, da i Savez SKJ mora užeti intervjencije na ove sletove i već sada tačno odrediti sve što je potrebno, kako posle ne bi došlo do nepotrebnih neshvatanja i razmimoilaženja. Ima da se svakako reši dvoje, i to: pitanje tehničkog provodanja sletova i finansijsko pitanje. Što se tiče finansijskog pitanja ovih sletova, donaša se zaključak, da to rešavaju obe župe na svoj vlastiti riziku bez ikakove obaveze Saveza.

Zamenik načelnika brat Jeras referiše u vezi s time o tehničkim predpriredvama za oba sleta, pa izjavljuje, da tehničko vodstvo sleta u Sarajevu preuzima u svoje ruke tehnički odbor župe Sarajevo, a u sporazumu sa svim načelništvo obvezatnih župa. Jednako i župa Zagreb preuzela je tehničko vodstvo sleta u svoje ruke. Jedino sada se radi o tome, da se za oba sleta donesu zajedničke proste vežbe, a tehnički odbor Saveza odlučio je da se pod njegovim vodstvom održi jedan sedmodnevni tečaj, koji bi uvežbao jednodične vežbe za oba sleta. Troškove oko ovoga tečaja snosio bi savezni tehnički odbor na račun svojih partija budžeta.

O izveštaju brata zamenika načelnika Jerasa povada se debata, pa se zaključuje da se na ovaj tečaj, bez obzira na to, da li je za koju župu obavezan ovaj ili onaj slet, pozovu sve župe. Jednako se konstatuje, da je i sarađevski i zagrebački slet pokrajinski slet.

Zamenik načelnika brat Jeras podnosi zatim izveštaj načelništva i savezne tehničke odbore. U tom izveštaju veli, da će detaljan program rada načelništva i tehničkog odbora Saveza iznjeti sam načelnik brat Ambrožić na jednoj od narednih sedница. U načelništvu Saveza sada se taj program izrađuje, pa osim već određenih sletova u Zagrebu i u Sarajevu odlučilo se, da se i ove zime prirede smučarske utakmice, a doneto je i rešenje da se uzmene učešća na dogodijenoj olimpijadi u Pešti. Oseća se sve veća potreba da se održi što više tečajeva. Naročiti otsek tehničkog odbora Saveza proučava sa da pitanje savezne prednjačke škole i doskora će u tom pogledu doneti svoje konkretnе predloge. Još meseca oktobra ove godine namerava se održati jedan 14-dnevni tečaj za one vežbače, koji imaju kvalifikacije za viša odeljenja. Nadalje su zamisljeni savezni tečajevi od 5—6 nedelja. Za olimpijadu u Budimpešti biće izbirna utakmica meseca januara naredne godine. Što se tiče putujućih stalnih župskih prednjaka, savezni T. O. zatražio je putem naročitog raspisa da se javi svim onim, koji reflekteruju na ova mesta, pa će se prema kvalifikacijama pojedinih kandidata izabrat one, koji su najpospособniji. Konačno govoriti o novom pravilniku za skraćeni vojni rok i izveštava da je savezni T. O. s njime potpuno saglasan. — Ovaj se izveštaj prima de znanja.

Za gospodarski otsek Saveza brat Branko Živković u prvom redu podnosi izveštaj o preparatornim redovima oko osnutka sokolske štedionice. Pravilnik je dovršen, pa predlaže da se isti razmnoži i razaljite svima članovima uprave Saveza i župama na mišljenje. Dalje iznosi sadanje finansijskog i gospodarskog stanja Saveza. U poslednjem meseče zapaža se da na Savez stizavaju molbe za razne potpore i zajmove u tako ogromnom broju, da ta traženja prelaze daleko i daleko finansijsku mogućnost Saveza. Iz svih tih moliba vide se velike potrebe sokolskih jedinica, ali nažalost primećuje se i to, da sopstvena inicijativa u jedinicama sve više i više pada.

Zatim se po predlogu gospodarskog otseka Saveza donose odnosni zaključci.

Tajnik brat Brozović podnosi referat o tekućim poslovima, pa se temeljem predloga prosvetnog odbora Saveza zaključuje da se iz budžeta prosvetnog odbora Saveza odobrava svima župama potpora, time da se taj novac može utrošiti isključivo samo za održavanje prosvetnih tečajeva.

Uvažava se ostavka starešine i ostavka i zamenica starešine župe Sibenik te se odobrava saziv izvanredne župске skupštine da bira nove funkcione.

Prima se do znanja odluka Ministarstva vojske i mornarice o preinaci pravilnika za sticanje skraćenog vojnog roka. Ovoj našoj odluci izvestiće se Ministarstvo za vojsku i mornaricu.

Prima se do znanja da je Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda uvažilo ostavku predsednika revizionog odbora Saveza Radije Nišavića.

Na proslavu 30-godišnjice Sokolskog društva u Mostaru delegira se kao zastupnik Saveza brat dr. Vojko Besarović.

Zamenik starešine brat Gangl predlaže da se od strane Saveza narednih školskih ferija organizuju opšti sokolski tečajevi za učiteljstvo. Ovaj se predlog u načelu prima time, da se organizacija ovih tečajeva poverava načelništvu, tajništvu i prosvetnom odboru Saveza, koji imaju izraditi potpun načrt o načinu organizovanja ovih tečajeva.

Urednik Sokolskog glasnika brat Čelar iznosi poteškoće oko uređivanja »Sokolskog sela« radi premalog sadnog opsega ovoga lista, da bi mogao posve zadovoljavati onim potrebama koje se žele njime postići. Zato konkretno predlaže da se »Sokolsko selo« proširi od sadanjih osam na 16 stranica; izdatak oko ovog proširenja bio

bi minimalan. Predlog brata Čelara prima se, pa se odobrava, da se list »Sokolsko selo« proširi na 16 stranica i u istoj formi priloga kao i do sada izdava dalje.

Nadalje brat Čelar saopštava da je tiskara snizila cene za štampanje liste, i to s vrednošću od 1 avgusta o. g. — Prima se do znanja.

Iz telovežbačkog sletova

IZ ISTORIJE ŽIDOVSKOG TELESNOUZGOJNOG SAVEZA MAKABI

Kad se je pred 30 godina održavao u Bezelu prvi cionistički kongres, konstituisan je bio istovremeno i savez za telesni uzgoj, kojemu su dali ime Makabi. U predratnom razvoju toga saveza nije potrebno da se naročito govori. Brojio je samo oko 10.000 članova. Sedište mu je bilo u Berlinu. Kad je pak posle svetskog rata počeo ponovo delovati, počelo je takoder i da raste zanimanje za taj savez među židovima pojedinih država, to danas broji preko sto tisuća pripadnika. Sedište je, međutim, prenešeno iz Berlina u London. Pretsednik saveza je dr. Lebel. Uzrok tako jakog razmaha je reorganizacija saveza, koja je započela iz velike skupštine godine 1920 u Moravskoj Ostravi. — Veću priredbu održao je Makabi prošle godine u Palestini, ove pak godine prilikom 18. cionističkog kongresa u Pragu, gde je nastupilo 228 žena i 198 muševa u zadržanim prostim vežbama, a oko 330 sportista, koji pripadaju 14 raznih država, u raznim sportskim takmičenjima. Na spravama je vežbalo 6 vrsta, među kojima je bila najbolja medunarodna; u posebnim točkama nastupila je vrsta i iz Jugoslavije. Rumunski vrstvo vodio je prednjak, koji služi kao učitelj makabejskog društva u Črnicama. U nogometu pobedili su poljski židovi rumunske, u basketbalu pak češkoslovački one iz Palestine.

NEMCI IZVAN RAJHA I DOŽE TURNŠULE U BERLINU

Nemački turnerski savez uzdržava u Berlinu iz svojih sredstava svoju Dožec turnšulu, gde se pripravlja kadar savezni prednjaci za pojedine župe i t. d. Među ostalim tečajevima održavaju se takoder i naročiti tečajevi za nemačke turnere izvan Nemačke. Kako se vidi iz statistike te škole, bilo je do sada polaznika — inozemnih Nemača, ukupno 638, među njima iz slovenskih država: iz Poljske 201, iz Češkoslovačke 153, iz Bugarske 2, iz Jugoslavije 2 i t. d.

Turgenjev muzej u Moskvi
Dne 3. o. m. proteklo je 50 godina od smrti velikog ruskog pisca I. S. Turgenjeva, čija se književna dela još i danas čitaju s najvećim zanimanjem. Povodom ove oblastnice, a da se što trajnije sačuva uspomena na ovog velikog ruskog književnika, sovjetski

Prednjak traži nameštenje

Spreman trgovacki pomoćnik mešovite struke traži nameštenje bilo u kojem mestu uz umerenu plaću. Isti ima društveni prednjaci ispit, kao i župski tečaj. Sposoban je i spreman da vodi bilo koju kategoriju. — Ponude slati na: Sokol, društvo Valpovo kraj Osijeka.

Zupa Bjelovar
SOKOLSKA ČETA BREZOVAC

Sokolska četa Brezovac održala je u nedelju 21 avgusta o. g. svoju do sada najlepšu svečanost. U prisustvu svih okolnih sokolskih društava i četa, te izaslanika uprave Sokolske župe Bjelovar sa starešinom bratom dr. Winterom na čelu i izaslanika matičnog društva Bjelovar na čelu s dr. Sonđićem, obavljeno je toga dana svečano otvorenje sokolskog vežbališta.

Zemljiste u veličini od 268 četv. hv. poklonio je četnički blagajnik Sokolske župe Bjelovar brat Nikola Vuković, dok su dosta materijala za ogradijanje vežbališta poklonili stanovnici obližnjih sela (Brezovac, Tuk, Vel. Korenovo, Ždralovi, Stari Pavljani).

Javna vežba uspela je kako s tehničke tako i s moralne i materijalne strane dobro. Na večer je održana akademija na kojoj su uz ostale program nastupili podoficir 42. puka iz Bjelovara, te Pevački zbor Sokolskog društva Rovište pod vodstvom brata Branka Rakija. Ugovor je da ga je održao starešina državštva Bjelovar brat

umetnički krugovi zatražili su da se u glavnom gradu SSSR, Moskvi, uredi i otvori muzej I. S. Turgenjeva. Jeden Turgenjev muzej doduće već i postoji u mestu Orlu, ali za koji dočaće stanovništvo skoro i ne zna. Kako su pak razne uspomene na Turgenjeva rasejane po mnogim gravovima, bilo to različite relikvije, književnikov nameštaj, portreti, crteži, rukopisi, pisma i dr., a mnogo tih uspomene nalazi se u Radicevskom muzeju u Saratovu, u Puškinskom muzeju u Ljeningradu i u Akademiji nauka, to se je u sovjetskoj štampi pojavio predlog da se sve ove uspomene na Turgenjeva sakupe u jedan muzej, koji se ima osnovati u Moskvi.

Izložba »Prva pjaljetka« u Moskvi. Pod ovim naslovom sovjetske su vlasti odlučile da prirede jednu izložbu, koja će imati da uzorno i na najubedljiviji način prikaze postignute uspehe prve pjaljetke u SSSR. U tu svrhu već je obraz

Najprej je br. Pupić predveo domaći podmladak, koji je vrlo precizno izveo vežbe sa zastavicama. Zatim su nastupili naraštajke iz Generalskog Stola s ljubljanskim vežbama, koje su izvele na opće zadovoljstvo. Zatim su nastupili odeli Ogulin i Duga Resa s vežbama na preči i ručama. Publike je zaustavljenim dahom gledala njihove izvedbe i skoke. Članovi i članice Karlovačkih nastupili su na spravama s odličnim vežbama, toplo pozdravljeni od prisutnih. Naraštaj Sokolske čete Generalskog Stola s br. Mlincem izveo je proste vežbe za Ljubljano na sveopće zadovoljstvo. Sledio je nastup članica, a onda članova s prostim vežbama za Ljubljano. Vežbe su dobro izvedene, jedino što je bila, da nije vežban sastup članice je predveo s. Blašković, župski načelnik, a članove br. Blašković.

Skupnim nastupom završen je program. Br. Nikšić pozdravio je lepim govorom prisutne, istakavši ljepotu sokolske misli i snagu ovog društva, koje je kao Hrv. Sokol prešao u SSKJ, sada svojom prvom javnom vežbom dokazalo svoju snagu. Njegove reči pozdravljene su urnebesom poklika i pozdrava.

Br. Nikšić poveo je zatim narodno kolo. Br. Blašković zahvalio se prisutnima na brojnom odzivu, pozavavši sve na okružni slet u Ogulin i javnu vežbu u Generalskom Stolu 17. septembra o. g.

Zabava se protegla dugo u noć uz svirku vatrogasnog glazbe iz Vrbovskoga. — J. M.

Kupujte zastave kod I. NEŠKUDLA Ljubljana, Pražakova ul. 8

SOKOLSKO DRUŠTVO ČRНОМЕЛЈ

V nedeljo 27. avgusta se je naše društvo skoro polnoštivo udeležilo javnog nastupa Sokolske čete u Koprivniku pri Kočevju. Sokolska četa u Koprivniku je bila ustanovljena leta 1930. Upoštevajoći dejstvo, da slovenski živelj v tem kraju tvori komaj eno tretjino vsega prebivalstva, moramo z občudovanjem zreti na delo njenih ustanoviteljev. Kaj lahko ustvari ljudi vedeni Sokolstvom, vtrajnost in volja posameznikov, ki to ljubezen nosijo v sebi, nam je pokazal ta nastop. Sokolska četa v Koprivniku, ki je edina na podeželu, kjer prebivajo naši državljanji nemške narodnosti, vrši tem bolj važno misijo med slovenskim živeljem, kjer med njimi obuja zavednost, jih vzgaja v nacionalnem duhu ter jih varuje, da se ne raztvorijo v večini, ki tam prebiva.

V nedeljo zjutraj so odveli iz Črnomelja proti Koprivnici 4 avtobusi in 5 vozov z Sokoli. Sele pri povorki smo videli, kako so rdeče srajce preplavile to, v hribih skrito, idilično vasio. Razen članov, članic, naraštaja in dece v krojih je prišlo tudi mnogo Sokolov v civilu, ki so se tudi priključili povorki.

Telovadni nastop je dobro uspel. Zlasti je ugajal moški naraštaj iz Kočevja, ki je izvajal svoje vaje na orodju brezhibno.

Načelnik čete br. Prinčič je v svojem govoru orisal delovanje čete od njene ustanovitve do sedaj ter se je zahvalil br. društvo (zlasti Črnomelj in Kočevje) za pomoč pri organizaciji prireditev. Nato je govoril br. starosta iz Kočevja, ki se je v lepem govoru dotaknil sokolske ideologije, nakar je govoril br. starosta iz Črnomelja, čigar patriotski govor je izvral v sokolskih vrstah navdušenje.

Željeti bi bilo, da bi se v bodoče pri sličnih izletih, zlasti na teritorijih sokolskih čet obdržavali skupni stanki društvenih in četnih funkcionarjev, kjer bi se vsaj eno uro razpravljajo o za Sokolstvo aktualnih vprašanjih, tako da bi naše delovanje bilo čim bolj harmonično, kar bi bilo važno zlasti za čete.

SENZACIONALNI USPEH kod poslednjeg zaključnog vučenja srečaka državne razredne lutrije.

Sa merodavne strane saznali smo uprave, da je prilikom poslednjeg dana vučenja srečaka 5 razreda 26 kola državne razredne lutrije prvi put od postanka lutrije polučen redak uspeh, t.j., da su obe glavne premije od Din 1,000.000— i od Din 500.000—, dakle ukupno Din 1,500.000— otpale na jedan te isti broj srečke.

Saznali smo, da je ta srečna srečka, t.j. sve četiri četrtine iste, prodala preko poznate tvrtke Bankovnog komanditnog društva A. REIN i drug u Zagrebu, dove četrtine u samome Zagrebu, a ostale dve četrtine igračima u provinciji.

Broj ove retko sretnе srečke je 48780.

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

400-1

ROSIJA - FONSIER • DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE • BEOGRAD

sko vežbe od J. Tahoreka, muška deca društva Koška i čete N. Breznica. 4) Vežbe na gredi, ženska deca društva Koška. 5) Proste nar. vežbe »Ljubljanske«, muški naraštaj čete N. Breznica. 6) Proste vežbe sa štapićima od Milera, muška deca čete N. Breznica. 7) Cr. proste vežbe »Ljubljanske«, članovi dr. Velimirovac. 8) Igra: »Pobednik«, m. deca društva Koška i čete N. Breznica, u kojoj su kao pobednici izišla muška deca čete N. Breznica. 9) Vežbe na spravama, članovi društva Koška i Velimirovac.

Pošto programa nastavljen je veselica uz sviranje tamburaškog zabora Sokolskog društva Koška.

SOKOLSKO DRUŠTVO VOĆIN

20 avgusta priredilo je naše društvo svoju treću javnu vežbu uz veliko sudeđovanje susednih bratskih društava i četa. Sudeđivali su društva Virovitica, Podr. Slatina, Daruvar i Dulaves, a od četa Čeralije, Macute, Hum, Pivnice i Brdani, te sokolske glazbe iz Virovitice i Daruvare.

Pre podne održani su pokusi, a posle podne prošla je kroz mesto velika sokolska povorka. Starešina brat dr. Brkljačić pozdravio je sve prisutne Sokole veličajući lepotu sokolske ideje i pozivajući na još intenzivniji sokolski rad. Svoj govor završio je sokolskim pozdravom Nj. Vel. Kralju i našem starešini, nakon čega je osvirana himna.

U 16 časova održana je vrlo dobro posećena javna vežba, koja se je sastojala od 10 tačaka. Nastupile su sve kategorije osim članica. Vežbe su odvežbane dobro i skladno. Od prostih vežbi vežbane su savezne ljubljanske, zatim župске bjelovarske i okružne slatinske s palicama. Prisutna publika pratila je sve vežbe s velikom pažnjom i odobravanjem.

Posle javne vežbe razvila se sokolska veselica, koja je protekla u bratskom raspolaženju i sokolskoj disciplini.

Javnoj vežbi i veselici prisustvovao je vrlo veliki broj građana, a napose seljaka, tako da je ova vežba i s propagandističke strane imala veliku dobit.

Moralni je uspeh bio odličan, a i materijalni, pogotovo za današnje prilike. Tako će se opet povećati fond za gradnju našeg doma, koji doduše lagano ali sigurno napreduje.

SOKOLSKO DRUŠTVO ŽUPANJA † Brat Viktor Čelant

Težak gubitak zadesio je ovo društvo. Dana 20 avgusta sahranismo našeg brata Viktora Čelanta, dogodio je i odličnog sokolskog radnika. Pri osnutku ovoga društva izabran je društvenim blagajnikom, koju je dužnost savesno i zdužno vršio sve do ove godine, kada je morao shrvan teškom bolesću, tu čast odložiti i tražiti leka sivoj bolesti, kojoj je konačno 19 avgusta podlegao u 39 godini života. Sokolstvo mu je iskazalo poslednju počast sudeđujući korporativno na njegovom pogrebu, a nad samim grobom oprostio se od njega dirljivim govorom, zahvaljujući mu na trudu i radu, br. starešina dr. Poljak. Neka mu i ovih par redaka budu priznanjem i zahvalom za njegov rad i trud na sokolskom delu.

Neka je lahka zemljica i večni spomen br. Viktoru Čelantu!

Župa Split

SOKOLSKO DRUŠTVO HVAR

Dne 27 avgusta održalo je ovo Sokolovo društvo natecanje u plivanju, veslanju i skokovima pod vodstvom brata Milana Kukurina.

Muška deca 30 m slobodni stil; takmičilo se 20 muške dece, najbolje vreme postigao je br. Milan Dorotka, prevalevši prugu u 24.2 sek.; najslabije vreme postignuto je 30.3 sekunde.

Muški naraštaj, nastupilo ih je 18 na pruzi od 50 m — slobodni stil; najbolje vreme postigao je br. Dragutin Škabar u 29.5 sek.; najgore vreme postignuto je u 48 sekundi.

Članovi, nastupilo ih je 10 na pruzi od 50 m — slobodni stil; najbolje vreme postigao je br. Stjepan Barišić u 31 sek.; najgore vreme postignuto je u 46 sekundi.

Članovi 50 m prsno; nastupila su 4 člana; najbolje vreme je postigao br. Jozo Avelini u 43 sek.; najgore vreme postignuto je u 48 sekundi.

Skokovi, dva obavezna, a jedan slobodni; nastupila su 4 člana i sedam naraštajaca; od članova najbolji rezult postigao je br. Stjepan Barišić sa 24 i 25% bodova, a od naraštajaca Škabar Dragutin sa 26% bodova.

Veslanje četverca s kormilarom na pruzi od 500 m. Natačala su se starija muška deca i mlađi muški naraštaj;

pobedila su muška deca za celu dužinu čamca.

Utakmici je prisustvovala cela sokolska uprava i mnoštvo građanstva. Pokazalo se kod muške dece i muškog naraštaja veliki napredak i to zato, što su danomice trenirali.

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO DELNICE

U Delnicama održana je ovih dana lepa kulturna i nacionalna svečanost: osvećenje temeljnog kamena Sokolskog doma.

Na toj svečanosti uzele su učešće svata kulturna i humana društva, te sportski klubovi. Osim toga sudjelovala je na toj svečanosti logorska četa bjelovarskog Sokolovog društva, koju je predvodio prof. Hortenzer Pavić, a koja je svojom spremom, praktičnošću (živeli pod šatorima, sami kuhalili, vukli kolica i t. d.) pobudila naročitu pažnju i udivljenje kod građanstva.

Sama svečanost tekla je ovim redom:

29 jula u 21 sat bila je bakljada kroz mesto, posle koje je brat starešina dr. Milan Forembaher pozdravio prisutne lepim govorom.

30 jula u 11 sati održana je svečana sednica u sokolani. Sednicu je otvorio brat starosta prigodnim govorom. Zatim je sekretar društva Vjekoslav Ličan, upravitelj Gradanske škole, izneo u svom poduzeću govoru rad upravnog odbora oko izgradnje Sokolskog doma u Delnicama, a inženjer Klaić Aleksandar prikazao je tehničku stranu spomenutog Sokolskog doma.

Sednicu je zaključio starešina svinjim govorom u kojem je pozvao sve da prisustvuju posle podne posveti kamena temeljca.

Pre posvete doma ovomesni sportski klubovi i sportski klub drugog planinskog puka održali su turnir.

Za vreme pauze starešina dr. M. Forembaher pozdravio je postrojeno sportske klupove i predao svakom sportskom klubu u njegovoj boji svilom izvezenu zastavicu, kao znak trajnih prijateljskih i sraćnih odnosa između Sokolskog društva i sportskih klubova.

Nato se je pristupilo osvećenju kamena temeljca. Posvetu je obavio sam starešina dr. Forembaher održavši

pri tom jedan govor, u kom je izneo važnost i značaj Sokolskog doma, koji treba da postane žarište širenja sokolskog rada, sokolske ideje, bratske ljubavi i verske snošljivosti.

Zatim tajnik Vjekoslav Ličan čita povelju, koju je zazidao brat inženjer Klaić metnuvši unutra nekoliko komada našeg metalnog novca.

Starešina je izmolio kratku prigodnu molitvu, jer rimokatolička crkva nije prisustvovala osvećenju, budući da je g. biskup senjski tražio od Sokolova pismenu izjavu o tom, »da će u svom radu slediti i poštivati načela kat. crkve i da žali teške ispadne nekih sok. društava protiv katoličke crkve i njezinih poglavara i da osuduje Tishevski ateistički ideologiju.«

Uvečer istoga dana održana je svečana sokolska akademija.

Akademiju je otvorio pozdravnim govorom brat ing. Klaić, a zatim je održao predavanje o Figneru prof. Jakobić iz Nove Gradiške, koji je ovde na letovanju.

Koncerat s biranim takmikama izvadaju kvartet: dr. Dragutin Pavić, g. Blaženka Jelinic i Franjo Hitka. Zatim nastupa delnički sokolski podmladak s prostim vežbama, naraštajke s blistavim čunjevima u tami. Sokolovo društvo iz Vrata izvadalo je vežbe sa sekirama, a Sokolovo društvo iz Srpskih Moravica i sva ostala prisutna društva vežbaju na spravu.

Logorska četa izvela je ritmičke vežbe, te narodne plesove. Iza toga prof. H. Pavić izlazi pred publiku s dve sestre i predaje starešini svilom izvezenu zastavicu u znak zahvalnosti na lepom bratskom prijemu u Delnicama i u znak buduće bratske saradnje.

Najzad se brat starešina dr. M. Forembaher zahvaljuje biranim rečima na daru, a zatim otvara ples.

Time je ta lepa nacionalna svečanost završena.

SOKOLSKO DRUŠTVO RAB

Naše Sokolstvo ove godine obeleži naročiti uspeh i u uspešnom početku sistematskog gajenja zdrave grane te lovežbe — veslanja. Naročiti poticaj za gajenje veslanja dali su veslači Sokola Rab, koji su na slet Sokolstva na Jadranu, koji je držan ove godine u Sušaku, stigli iz Raba na Sušak (100

kilometara) na vesla. Nakon toga održano je prvo veslanje za prvenstvo unutar Sokolske župe Sušak-Rijeka u Rabu. Pobedu četvercu izneli su veslači Sokola Rab, prevalevši prugu od 500 m za 2 minuta i 51 sekundu. Veslači pobednički primili su od br. Sokolske župe pobedničku nagradu, statuveslača, kao pravci za 1933 god. Sokolovo društvo Rab ovih dana treba da dobije gotove načerte za šesterce, pa će sami članovi odmah pristupiti izgradnji čamaca. Izgradnja čamaca za Sokole treba da se vrši po stalnim nacrtima usvojenim po tehničkom vodstvu Saveza SKJ. Tako je naše Sokolstvo proširilo svoje delovanje i na polju veslanja.

Župa Vel. Bečkerek

SOK. DRUŠTVO PODLOKANJ

Sokolovo društvo Podlokanj, koje je osnovano januara meseca ove godine na dobrotvoljačkoj koloniji, dana 28 avgusta priredilo je svoj prvi javan čas, koji je u moralnom pogledu potpuno uspeo. Kao gosti učestvovali su braća iz Banat. Arandelova. Na javnom času izvedene su propisane župске vežbe, vrlo skladno, uz pratnju tamburaškog otseka društva Ban. Arandelova. Među najinteresantnijim takmikcima bile su dečje igre i lakoatletska takmicanja, gde su podeljene pobjede između dva društva.

Župa Zagreb

SOK. ĆETA MEDARI-TRNAVA

Sokolska četa Medari-Trnava priredila je 27 avgusta 1933 svoju treću javnu vežbu na svom letnjem vežalištu kraj Narodnog doma. Sudjelovalo je 120 četnika, a načelnik čete Mašić, Donji Bođićević, Gredani, Ladevac i Dol. Varoš, te društva Okučani, Lipik i matično društvo Nova Gradiška s fanarom.

Prisutne goste, te braću i sestre pozdravio je starešina čete Medari-Trnava brat Branko Knežević, a zatim je izvedena javna vežba s biranim programom, koja je u svakom pogledu uspela. Ovakvo brojan posjet, naročito seoskih četa, pokazuje jakost Sokolstva na selu i sve veću njihovu sposobnost za samostalan rad, u čemu se mnogo ističe napredna četa Medari-Trnava. S animiranim zabavom završena je ova uspela priredba. — D. V.

INDUSTRIMA SOKOLSKIH POTREBŠĆIN

Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Naslov za brzojavke: „Trikotaža“ Zagreb * Telefon interurban štev. 26-77

Izvršujem vse vrste sokolskih potrebskih za javni in zletni nastop vseh oddelekova našega članstva in to točno po predpisih Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike v originalnih barvah predpisanih krovje se nahajajo v knjigi „Organizacija Saveza SKJ“. Zahtevajte cenike in prospektke. — Cene jake zmerne. — Za točno in solidno izdelavo jamčim.

Širite sokolsku štampu!

Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II. "	Ing. Lado Bevc: Sokolovo prosvetno delo.
III. "	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV. "	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V. "	Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI. "	Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII. "	Jan Kren: Cilj sokolskih teženj.
VIII. "	E. Gangl: Tyrševa Sokolstvo. (Sloven. tekst).
VIII. a "	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst).
IX. "	Dr. Niko Mrvoš: Pogledi i misli dr. Miroslava Tyrša.

Svaka sveska стоји 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: **ODBOJKA (VOLLEY BALL)**

U kartonu 12 Din

Franjo Malin: Praktički udžbenik češkog jezika.

U kartonu 15 Din

Dr. Viktor Novak: **SVESLOVENSKA MISAO**

U kartonu 9 Din

Miroslav Ambrožić: **METODIKA SOKOLSKE VZGOJE**

U tvrdom povezu 36 Din

Franjo Malin: **ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVACKA**

U kartonu 15 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

392-35

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

392-35

392-35

392-35

392-35